

АКАДЕМИЧЕН СТАНДАРТ НА УЧЕБНА ДИСЦИПЛИНА

Общи грижи за болния

специалност „Рехабилитатор“

1. Цел на обучението по дисциплината:

Учебната дисциплина „Общи грижи за болния“ фигурира като СИП за сп. „Рехабилитатор“ на ОКС „Професионален бакалавър“.

Провеждащата се в нашата страна реформа в системата на здравеопазването налага нови подходи при подготовката на професионалистите по здравни грижи.

Включването на тази дисциплина като СИП дава възможност на студентите обучавани в специалност „Рехабилитатор“ да получат необходимите теоретични знания и практически умения и повишава техните професионални компетенции.

Основната цел на обучението по „Общи грижи за болния“ е след приключване курса на обучение бъдещите рехабилитатори задълбочено да познават материята, разпределена в подраздели за: същността и научната обосновка на общите здравни грижи; лечебните заведения и законовите разпоредби; комуникацията с пациента и неговите близки; здравето и болестта, като два взаимосвързани процеса; професионалните компетенции на рехабилитатора при парентерално приложение на лекарствени вещества и наблюдение на болния.

Целта се съгласува с:

- мисията и концепцията за университета;
- обема и кредитния рейтинг на дисциплината (по системата ECTS), видни от учебния план;
- квалификационната характеристика на специалността;
- образователната степен професионален бакалавър.

Целта е съобразена с мястото на учебната дисциплина сред останалите дисциплини по значимост и според това, че е посочена като свободноизбираема в учебния план.

В процесът на обучението по дисциплината „Общи грижи за болния“ студентите трябва да формират следните когнитивни познания и практически умения:

- Да полагат общи грижи за болния, съобразени с професионалната им компетентност;
- Да изследват и регистрират основните жизнени показатели;
- Да познават и правилно използват личните предпазни средства;
- Да познават видовете лекарствени средства и начините на приложението им;
- Да владеят основните видове инжекционна техника;
- Да мотивират и изграждат на практика оптимален модел на поведение при общуване с болните и техните близки от позицията на професионалист по здравни грижи.

2. Учебно съдържание на дисциплината

Темите и часовете за лекции и упражнения следват принципа за системност и последователност в обучението. Съдържанието е подредено хронологически така, че всяка

следваща лекция и свързаните с нея упражнения да ползват вече изучена материя и понятия. Избягва се ненужното застъпване между «свързани» по учебен план дисциплини. Учебното съдържание по дисциплината е достъпно на сайта на Медицински университет – Пловдив, ФОЗ, катедра „Сестрински грижи“.

- ЛЕЧЕБНИ ЗАВЕДЕНИЯ. ПРАВИЛНИК ЗА ВЪТРЕШНИЯ РЕД В ЛЕЧЕБНОТО ЗАВЕДЕНИЕ. БОЛНИЧЕН РЕЖИМ. РЕЖИМ НА БОЛИНЯ. ЛЕЧЕБНО - ОХРАНИТЕЛЕН РЕЖИМ (ЛОР);
- НАБЛЮДЕНИЕ НА ВЪНШНИЯ ВИД И ОБЩО СЪСТОЯНИЕ;
- КОМУНИКАЦИИ; ДЕЛОВО ОБЩУВАНЕ И БАРИЕРИ ПРИ ОБЩУВАНЕТО. КОНФЛИКТИ;
- АСЕПТИКА И АНТИСЕПТИКА. ДЕЗИНФЕКЦИЯ И СТЕРИЛИЗАЦИЯ – ВИДОВЕ КОНТРОЛ. ОРГАНИЗАЦИЯ НА СТЕРИЛИЗАЦИЯТА И ДЕЗИНФЕКЦИЯТА НА ЛЕЧЕБНИТЕ ЗАВЕДЕНИЯ;
- ЛИЧНИ ПРЕДПАЗНИ СРЕДСТВА; ХИГИЕНА НА РЪЦЕ;
- СОМАТИЧНИ ПОКАЗАТЕЛИ. ИЗМЕРВАНЕ И РЕГИСТРИРАНЕ;
- ЛЕКАРСТВЕНИ СРЕДСТВА. НАЧИНИ НА ПРИЛОЖЕНИЕ;
- ИНЖЕКЦИОННО ПРИЛОЖЕНИЕ НА ЛЕКАРСТВЕНИ СРЕДСТВА;
- ОСИГУРЯВАНЕ И ПОДДЪРЖАНЕ НА ТРАЕН ПЕРИФЕРЕН ВЕНОЗЕН ПЪТ;
- ВЛИВАНИЯ – СЪЩНОСТ. ВИДОВЕ ИНФУЗИОННИ РАЗТВОРИ.

3. Предпоставки

Необходимите знания и умения, които студентът трябва да притежава, за да започне и успешно да завърши обучението си по дисциплината „Общи грижи за болния“ са по фундаменталните дисциплини „Анатомия“ и „Физиология“. Учебната дисциплина кореспондира с всички клинични дисциплини включени в курса на обучение, а също и с дисциплините „Социално и здравно законодателство“ и „Хигиена и екология“.

4. Академични ресурси

Академичният състав от катедра „Сестрински грижи“ на Факултет обществено здраве, МУ-Пловдив обезпечава преподаването по тази учебна дисциплина. Лекционният курс се изнася от хабилитиран преподавател с придобита специалност, докторска степен и последваща хабилитация в съответното научно направление (от катедра „Сестрински грижи“ на ФОЗ, МУ-Пловдив). Упражненията се водят от преподаватели от същата катедра с необходимата квалификация и специализация за преподаване на учебната дисциплина „Общи грижи за болния“.

5. Материални ресурси

Лекционното обучение се провежда в лекционна зала на Медицински колеж. За практическите занятия по дисциплината катедра „Сестрински грижи“ разполага с 4 специализирани учебно - практически кабинети (50 кв. м площ на един), всеки с по 12 работни места. Лекционната зала и залите за упражнения са добре оборудвани с подходяща и съвременна техника, мулажи и фантоми и всички необходими пособия за съвременен учебен процес.

6. Лекционно обучение

Лекциите се подготвят и изнасят под формата на мултимедийни презентации, които се предоставят на студентите веднага след приключване на лекцията по електронен път, за да

могат да се подготвят за упражненията и семестриалния изпит своевременно. Форматът на изнасяне на лекциите са елемент на творческа свобода на водещия лектор.

7. Упражнения

Упражненията се провеждат, като студентите предварително са разделени на групи. Основните методи на обучение са лекционно изложение, упражняване върху мулаж, самостоятелна работа под контрола на преподавател по време на упражнения и дискусии върху учебни задачи и клинични казуси. Очакваните резултати след работата в малки групи са изграждане на практически умения за бъдеща професионална реализация.

Лекционното обучение и упражненията се базират на учебник разработен от колектива на катедра „Сестрински грижи“, предназначен за студенти от медицинските колежи.

8. Информационни ресурси. Основна литература. Сайтове

Всички ангажирани в преподаването преподаватели имат разработени лекции, упражнения на хартиен и електронен носител, както и разработен лекционен курс и тематични единици за упражнения публикувани в учебник. Предоставена е актуална литература.

1. Андонова Ал. Характеристика на болничния лечебно-охранителен режим и правилника за вътрешния ред. В: Основи на сестринските и акушерски грижи. Ст. Загора: Кота; 2009.
2. Белолев Й. Грижи за болния и сестринска техника. София: МИ– Арсо; 1996.
3. Добролюва П, Янкова Г, Стефанова К, Аспарухова П, Владимирова Е. Практическо ръководство за сестрински грижи. Първа част. София: Микротест ООД; 2018.
4. Закон за здравословни и безопасни условия на труд. <https://www.lex.bg/laws/ldoc/2134178305>
5. Закон за лечебните заведения, <https://www.lex.bg/laws/ldoc/2134670848>
6. Наредба № 49 от 18 октомври 2010 г. за основните изисквания, на които трябва да отговарят устройството, дейността и вътрешния ред на лечебните заведения за болнична помощ и домовете за медико-социални грижи.
7. НАРЕДБА № 3 от 8. 05. 2013 г. за утвърждаването на медицински стандарт по превенция и контрол на вътреболничните инфекции.
8. Наредба № 3 от 19 април 2001 г. за минималните изисквания за безопасност и опазване на здравето на работещите при използване на лични предпазни средства на работното място.
9. Наредба № 4 от 14.10. 2002 г. за защита на работещите от рискове, свързани с експозиция на биологични агенти при работа.
10. *Николова М, Генова К и колектив.* Практическо ръководство за сестрински грижи. Варна: изд. МУ-Варна ; 2017.
11. Петрова Г, Вълчева Ц, Паскалева Д, Тодорова М, Костов О, Златанова Й, Лалова В, Мерджанова Е, Бойчева Н, Драгушева С. Общи грижи за болния с инжекционна техника. Учебник за студенти от факултетите по обществено здраве и медицински колежи. Пловдив, МУ-Пловдив, 2019.
12. Петрова Г. Характеристика на инжекционното приложение на лекарствата и видове инжекции. В: Основи на сестринските и акушерски грижи. Ст. Загора: Кота; 2009: 201-203.

13. Петрова Г. Характеристика на инфузиите и видове инфузионни разтвори. В: Основи на сестринските и акушерски грижи. Ст. Загора: Кота; 2009:203-210.
14. Розалина Сп. и съавт. Медицински стандарт по здравни грижи за медицински сестри, акушерки, клинични лаборанти, рентгенови лаборанти. Ст. Загора: ИК „АБ“; 2008.
15. Справочник за здравни грижи (технически фишове). Учебно помагало за медицински сестри, акушерки и лаборанти, под редакцията на Д. Стойков, ИЦ „МУ – Плевен“, 2010г.
16. Стоев Т. Умеем ли да комуникираме. В. Търново: ИВИС; 2011.
17. Стамболова И, Бикова П. Асептика и антисептика. Дезинфекция и стерилизация В: Грижи за болния и сестринска техника. София: МУ-София ЦМБ; 2015.
18. Стамболова И. Сестрински грижи при соматични заболявания. София: МУ-София, ЦМБ; 2012.
19. Тачева В. Комуникативни умения в медицинската практика. Варна: ИК „Стено“; 2014.
20. Чанева Г, Василева Н. Болничен режим и правилник за вътрешния ред в лечебно-профилактичното заведение. Лечебно-охранителен режим. В: Грижи за болния и сестринска техника, София: МУ-София, ЦМБ ; 2015.

9. Контролни работи

Преподавателите трябва да контролират напредъка на студентите минимум два пъти в семестър. Текущият контрол може да се провежда чрез тестове или контролни задания. На студентите се предоставя своевременно информация и разяснения на резултатите от контрола, което да подпомогне тяхната подготовка. Разработени са дидактически тестове за контрол и оценка.

10. Самостоятелна работа и ангажираност на студента

Самостоятелната работа се ръководи от преподавателя, който напътства студента, както в литературните източници, така и в методите на тяхното усвояване.

11. Сътрудничество между студентите и преподавателския екип

Това сътрудничество се изразява в оползотворяване на предварително обявените часове за консултации, работа под контрола на преподавател в библиотека, индивидуална работа със студенти и текуща подготовка на конкретни задания.

12. Изпити

Дисциплината завършва с текуща оценка в края на първи семестър, при която крайната оценка се формира от правилното попълване на дидактически тест, цялостно отношение и представяне на студента по време на обучението, участие в дискусии и изпълнение на практическите задачи.

13. Стандарти за оценяване:

Стандартът за крайна оценка включва следните компоненти:

- цялостно отношение на студента по време на семестъра към изучаваната учебна дисциплина: включване в дискусии, изпълнение на практическите задачи, изразяване на собствено мнение за примери от практиката;
- резултати от дидактическия тест по време на изпита.

- Отличен (6) – за показани самостоятелно и логично мислене, самостоятелно и правилно извършване на практическите задачи, допълнителни ключови знания и умения; за отлично познаване на учебния материал, наличие на креативно мислене и добра езикова култура на изложението.
- Мн. добър (5) – за добре овладени ключови и допълнителни знания, добре овладяни практически умения, осмислено и правилно разбиране на материала, показани добри умения за прилагане на наученото на практика, адекватно използване на научните понятия от изучаваната област, добра езикова култура;
- Добър (4) – за овладени допълнителни знания, добро познаване на материала, но без да може да развие наученото до самостоятелно мислене; овладяни практически умения, сравнително добра езикова култура, но с допускане на неточности при използването на различни понятия и термини.
- Среден (3) – просто възпроизвеждане с липса на основни моменти и ключови познания по темата; несигурност при извършване на практически задачи, без готовност за самостоятелно използване на получените знания и самостоятелно извършване на манипулации; бедна езикова култура с допускане на много грешки.
- Слаб (2) – за показани оскъдни познания и допуснати груби грешки при извършването на конкретна манипулация, които не могат да бъдат база за следващите нива на обучение.

По време на първата лекция студентите се запознават с изискванията към тях за предстоящото изпитване в края на първи семестър.

14. Формиране на крайната оценка

Крайната оценка се формира, като средна оценка между оценката от тестовото изпитване и всички изброени компоненти по горе, взети под внимание.

15. Документиране, съхранение на резултатите и контрол на дейността по оценяването

Оценяваните студенти имат правото и задължението да се информират за регламента, процедурите и резултатите от оценяването, да предявяват претенции и жалби при неспазване на настоящите правила.

Писмените работи се съхраняват до 1г. след приключване на тригодишния курс на обучение. След оценяване студентите се уведомяват своевременно за получената оценка.

АС по учебната дисциплина „Общи грижи за болния“ е приет и утвърден на Редовно заседание на катедрен съвет на катедра „Сестрински грижи“, ФОЗ, МУ-Пловдив с Протокол № 1 от 23.01.2020г.

Доц. Гергана Петрова, дм

Ръководител катедра „Сестрински грижи“, ФОЗ, МУ-Пловдив